

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De experimenten vraagfinanciering zijn aangekondigd in de kabinetsbrief over leven lang leren d.d. 31 oktober 2014. De subsidieregeling maakt deel uit van de maatregelen die in die brief zijn aangekondigd naar aanleiding van het advies flexibel hoger onderwijs van de commissie o.l.v. Rinnooy Kan. De experimenten zijn verder uitgewerkt in de brief aan de Kamer en aan de instellingen van 26 juni 2015.

2. Wie zijn betrokken?

Ministerie OCW, Vereniging Hogescholen (VH), VSNU, NRTO, instellingen hoger onderwijs, VNO NCW/MKB-Nederland, brancheorganisaties in zorg, welzijn, techniek, ict.

3. Wat is het probleem?

De deelname aan het bekostigde deeltijd hoger onderwijs neemt de laatste jaren fors af. Tegenover de afname van deelname staat een steeds grotere noodzaak tot leven lang leren. Beroepen en benodigde vaardigheden in beroepen veranderen steeds sneller. De vraag naar hoger opgeleiden neemt sneller toe dan het aanbod. Het is daarom cruciaal in te zetten op het vergroten van brede en duurzame inzetbaarheid van mensen, gedurende het gehele werkzame leven. De Commissie Rinnooy Kan heeft geconcludeerd dat de achterblijvende scholing deels te maken heeft met de inflexibiliteit van het deeltijd hoger onderwijs. Vraagfinanciering is een veelbesproken manier om die flexibiliteit te kunnen vergroten.

4. Wat is het doel?

Het experiment met vraagfinanciering is bedoeld om te komen tot forse stappen richting een vraaggericht en flexibel aanbod. In het experiment wordt gewerkt met een vraaggerichte financieringsstructuur en wordt de mogelijkheid tot het aanbieden van een flexibel, modulair en vestigingsplaatsafhankelijk aanbod voor alle deelnemende opleidingen gecreëerd. Doel van het experiment is te onderzoeken in hoeverre vraagfinanciering in combinatie met mogelijkheden voor een flexibeler aanbod daadwerkelijk leidt tot een meer vraaggericht en aantrekkelijker aanbod van goede kwaliteit en tegen redelijke prijzen, voor werkenden en werkgevers, en daardoor tot hogere deelname en diplomering. Het experiment blijft gericht op het behalen van diploma's, dat is ook het advies dat de commissie heeft meegegeven. Het afronden van formele opleidingen die leiden tot een diploma heeft een breder maatschappelijk belang, en maakt mensen breder en duurzaam inzetbaar. Daarom blijft de (financiële) inzet van de overheid ook bij dit experiment vooral gericht op het stimuleren van diplomagericht hoger onderwijs.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

OCW wil bevorderen dat (met name) volwassenen die nog geen diploma hebben behaald in het hoger onderwijs de mogelijkheid krijgen alsnog een diploma te halen in het hoger onderwijs. Voor volwassenen is daarbij vraaggericht, flexibel hoger onderwijs van belang. Om deelname te bevorderen is het daarom van belang mogelijk te maken dat instellingen flexibeler en vraaggerichter mogen gaan werken. Dit kan een impuls geven aan leven lang leren.

6. Wat is het beste instrument?

Omdat effecten van vraagfinanciering zoals voorgesteld door de commissie Rinnooy Kan op voorhand nog onduidelijk zijn, is het voorstel (in lijn met het advies van de commissie Rinnooy Kan) eerst te experimenteren. Hiertoe zijn een subsidieregeling en Besluit nodig, waarmee de experimenten mogelijk worden gemaakt.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Naar verwachting ontstaat voor volwassenen een aantrekkelijker onderwijsaanbod dat beter aansluit bij hun behoeften. Naar verwachting wordt de relatie tussen onderwijsinstellingen en werkgevers versterkt, en ontstaat er een aanbod dat beter aansluit bij de behoeften van werkgevers. Doel van het experiment is te onderzoeken in hoeverre vraagfinanciering in combinatie met mogelijkheden voor een flexibeler aanbod daadwerkelijk leidt tot een meer vraaggericht en aantrekkelijker aanbod van goede kwaliteit en tegen redelijke prijzen, voor werkenden en werkgevers, en daardoor tot hogere deelname en diplomering.

De effecten van vraagfinanciering zijn op voorhand niet zeker, daarom wordt eerst gekozen voor experimenten.